Eduskunnan lakivaliokunta

Lisäselvitys: Lakivaliokunnan kuuleminen 29.9.2022 / talousarvio-ehdotus 2023

Turvapaikka-asiat

Tuomioistuinten rahoitusta on lisätty turvapaikka-asioita koskevien valitusten resurssitarpeiden mukaan. Vuoden 2023 osalta rahoitus vastaa maahanmuutto-olettamia, jonka yhteydessä on arvioitu hakemusten määriä ja Maahanmuuttoviraston kielteisten päätösten sekä tuomioistuimiin saapuvien valitusten määriä. Asiamäärät kasvoivat merkittävästi vuonna 2015 jälkeen. Hallinto-oikeuksiin saapuvien asioiden määrä on tällä hetkellä hieman korkeammalla tasolla kuin vuonna 2015 (2015: 1 173, 2021: 1 247). Vireillä olevien määrä on edelleen aiempaa korkeampi (2015: 590, 2021: 1 146) ja osa asioista on ollut pitkään vireillä, minkä vuoksi keskimääräinen käsittelyaika on tällä hetkellä kohtuuttoman pitkä (Elokuu 2022: hallinto-oikeuksissa 11,9 kk).

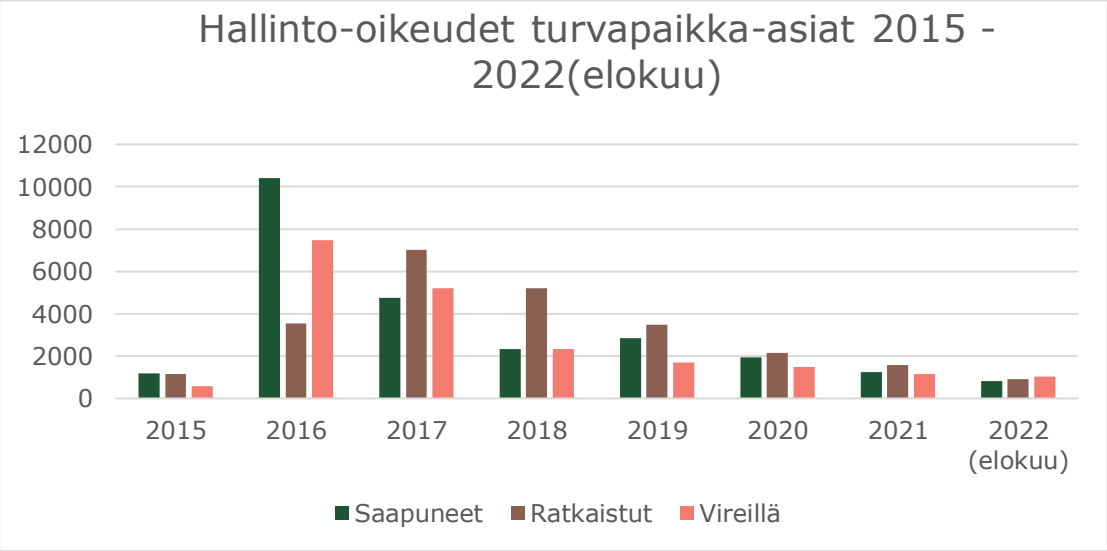

Osa turvapaikkaprosessissa olevista asioista muodostuu samaa hakijaa koskevien valitusten käsittelystä sekä palautetuista asioista. Kansallinen lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset muodostavat monimutkaisen kokonaisuuden. Turvapaikkaprosessissa kannattaa kiinnittää erityistä huomioita tuomioistuinvaiheen lisäksi koko menettelyyn turvapaikkapuhuttelusta lähtien.

Henkilöstön hyvinvointi

Työhyvinvointutkimus on parhaillaan Työterveyslaitoksen toimesta valmistelussa ja lopullinen raportti on todennäköisesti käytössä tammikuussa 2023. Aineiston analysointi ei ole siis vielä valmis, mutta esimerkiksi avovastauskohdassa yleisimmin esiintynyt teema liittyi työmäärään ja työn vaativuuteen. Syyskuun aikana seurataan aiempaa tarkemmin työpanoksen toteutumisesta. Kokonaistyöajasta pyritään saaman tietoa samalla kun selvitetään syyskuun osalta työpanoksen kohdentumista

Seksuaalirikoslainsäädännön uudistus

Seksuaalirikosasioita koskeva uudistus on otettu huomioon koulutussuunnitelmassa. Koulutusta on suunniteltu ja toteutetaan valtakunnallisesti Tuomioistuinviraston toimesta.

Tuomioistuinvirasto on arvioinut seksuaalirikoslainsäädännön uudistukseen liittyvän tuomioistuinlaitoksen lisärahoitustarpeen olevan 2,159 milj. euroa. Erotus talousarvioesitykseen nähden on 1,811 milj. euroa. Lisähenkilöstötarve on yhteensä arviolta 25 henkilötyövuotta (17 käräjäoikeuksiin ja 8 hovioikeuksiin), joka jakaantuu asiamäärien mukaan 25 tuomioistuimeen (20 käräjäoikeutta ja 5 hovioikeutta).

Käräjäoikeudet	Keskipalkka	Palkankorotus	Oheiskustannukset	Henkilöstökulut yht,	2023 Hlömäärä	2023 palkkakustannus
tuomarit	92 000	93 840	7 500	101 340	11,5	1 165 410
muu henkilöstö	43 000	43 860	7 500	51 360	5,5	282 480
Yhteensä					**17**	**1 447 890**

Laskennallinen 11 tuomarihenkilötyövuotta vastaa kolmea 3 tuomarin kokoonpanoa ja kahta 1 tuomarin kokoonpanoa (yhteensä 5 kokoonpanoa). Kutakin kokoonpanoa kohden tarvitaan lakimiesresurssin lisäksi vähintään yksi henkilötyövuosi tukitehtäviä tekeviä (käräjäsihteerin/haastemies), joten muun henkilöstön henkilötyövuositarve on 5.

Lisäksi pakkokeinoasioiden määrän arvioidaan kasvavan siten, että tarvitaan 0,5 tuomarihenkilötyövuotta ja 0,5 sihteerihenkilötyövuotta.

Hovioikeudet	Keskipalkka	Palkankorotus	Oheiskustannukset	Henkilöstökulut yht,	2023 Hlömäärä	2023 palkkakustannus
tuomarit	92 000	93 840	7 500	101 340	6,0	608 040
muu henkilöstö	43 000	43 860	7 500	51 360	2,0	102 720
Yhteensä					**8**	**710 760**

Hovioikeuksiin arvioidaan saapuvan yhteensä 130 uutta asiaa vuodessa, mikä on 50 % käräjäoikeuksiin saapuneiden määrästä. Yhden asian käsittelyn arvioidaan edellyttävän keskimäärin kolme tuomarin työpäivää. Hovioikeudessa asiat käsitellään pääosin kolmen tuomarin kokoonpanossa (9 työpäivää). Ennakoitavaa asiamääräkasvua (130) vastaavan asiamäärän käsittelyyn tarvitaan yhteensä 1 171 työpäivää, mikä tarkoittaa 6 tuomarihenkilötyövuotta (1 171 / 200 työpäivää vuodessa).

Toimitilat

Tuomioistuinten toimitiloissa on haasteita sisäilma-asioissa. Oulun ja Pohjois-Savon käräjäoikeuksien osalta uusi tilaratkaisu on jo pitkällä. Vuoden 2023 talousarvion pöytäkirjaan on kirjattu tuleviin vuosiin ajoittuvasta rahoituksesta kolmen suunnittelussa olleen hankkeen osalta. Itä-Uudenmaan, Keski-Suomen ja Satakunnan käräjäoikeuksien toimitilahankkeita voidaan edistää. Näistä kaksi ensiksi mainittua toimii tällä hetkellä väistötiloissa ja Satakunnan käräjäoikeuden toimitiloihin on tulossa vähintäänkin raskas peruskorjaus.

Johtaja Raimo Ahola

Erityisasiantuntija Sari Mutka

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Sari Mutka
Erityisasiantuntija
Tuomioistuinvirasto
sari.mutka@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Raimo Ahola
Johtaja
Tuomioistuinvirasto
raimo.ahola@oikeus.fi